

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

וצוקלעה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

אחרון של פסח, ה'תשכ"ז

חלק א – יו"ל לימים אחרונים דחג הפסח, היתשע"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ואחת לבריאה

– ופרצת –

מאתיים וחמישים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הבעש"ט ז"ל

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ימים אחרונים דחג הפסח, הננו מוציאים לאור חלק ראשון מהתועדות אחרון של פסח, ה'תשכ"ז, הנחה בלתי מוגהה — (חלקים הבאים י"ל אי"ה בשבועות הקרובים).

*

בתור הוספה — כמה מכתבים (תדפיס מכרכי "אגרות-קודש — מילואים" מהשנים תרפ"ה-תשל"ה, שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

י"ג ניסן, ה'תשע"א (ופרצת),
מאתיים וחמישים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הבעש"ט ז"ל
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2011 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610 • Fax. (206) 666-1770

E-mail: info@lahak.org • Internet: <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5771 • 2011

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse
538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס "ועד הנחות בלה"ק"
Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770

סדר ועימוד בתכנת "תג". הפצה בארצות-הברית: (718) 735-4585

בס"ד. שיחת אחרון של פסח ה'תשכ"ז.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה.

א. יום טוב בכלל גורם אחדות אצל בני"י. וכפי שרואים גם במוחש בטבע בני אדם, שכאשר אדם שרוי במצב רוח של שמחה וחוגג יו"ט, אזי רוצה שגם אחרים ישתתפו בשמחתו ויתאחדו עמו. וכך גם ב"מועדים לשמחה", שפועלים אחדות בין יהודי אחד לחבירו, ובלשון הפסוק: "ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך וגו' אשר בשעריך".

וכאמור כמ"פ שכל דבר קשור גם עם הלכה — משתקף גם ענין הנ"ל בהלכה ש"כל איש ישראל כאיש אחד חברים ברגל"², והיינו, שאף שבכל השנה יש הבדלים בין יהודים, ולא כל אחד נאמן על הטהרה, הנה ביו"ט נאמן גם עם הארץ, וזוהי האחדות שנפעלת ביו"ט.

ולהעיר, שאף שהאחדות שנפעלת ע"י היו"ט היא גם ע"פ טבע — הרי הא גופא שיו"ט פועל אחדות ע"פ טבע, הוא בגלל שכן הוא ע"פ תורה, כי, כל עניני בני"י הם מצד התורה. וכפי שמפרש כ"ק מו"ח אדמו"ר³ הלשון "תורת חיים" — שהתורה יוצרת את החיים של בני"י. וכן אמרו חז"ל⁴: "אסתכל באורייתא וברא עלמא", שכל עניני העולם מקורם בתורה. ועד"ז בעניננו: כיון שהקב"ה פוסק ע"י התורה שביו"ט צריכה להיות אחדות, הרי זה פועל גם על האדם — "אדם" מלשון "אדמה לעליון"⁵ (לתורה) — שגם אצלו יהי' ענין האחדות באופן טבעי. וע"ד שאדמו"ר הזקן מבאר ב"תניא"⁶, שמצות "ואהבת לרעך כמוך"⁷ אינה מצוה בלי טעם, אלא כיון שכך אומרת תורת אמת, הרי כן הוא באמת, כמבואר שם שזהו לפי שהנשמות "כולן מתאימות ואב אחד לכולנה".

(1) פ' ראה טז, יד.

(2) ע"פ ס' שופטים כ, יא. וראה חגיגה כו, א. ירושלמי שם פ"ג ה"ו.

(3) ראה סה"מ קונטרסים ח"א קיד, ב (נעתק ב"היום יום" כב שבט). וראה גם אג"ק מכתב ער"ח סיון שנה זו (חכ"ד ס"ע שמא).

(4) זח"ב קסא, ריש ע"ב.

(5) ישעי' יד, יד. וראה של"ה ג, רע"א. ועוד.

(6) רפל"ב.

(7) קדושים יט, יח.

וכן הוא בנוגע ליו"ט — שכיון שהתורה אומרת שענין היו"ט פועל אחדות, הרי כן הוא באמת, שאז מתאחד כל אחד עם זולתו. ומובן, שענין האחדות הוא באופן שהזולת שנמצא בדרגא שלמטה ממנו מתעלה לדרגא שלו, ולא באופן שהוא יורד לדרגת הזולת — שהרי אי אפשר לומר שענין היו"ט פועל בו ירידה ח"ו, כיון שיו"ט הו"ע של עלי', אלא ודאי שההתאחדות היא באופן שהזולת מתעלה לדרגא שלו. וכל זה — בנוגע לכל יו"ט; אך ישנם גם חילוקים בין הימים טובים, כך, שענין האחדות מודגש במיוחד בחג הפסח, כפי שהדבר מתבטא גם בשמות שנקרא היו"ט⁸: "חג המצות" ו"זמן חרותנו", כדלקמן.

ב. "זמן חרותנו":

חירות אמיתית היא — כאשר אין הגבלות והתחלקות בין אחד לחבירו. ואם ישנה התחלקות, שאחד הוא באופן כזה והשני באופן אחר, הרי זו הוכחה שעדיין אין אצלו חירות אמיתית.

וא"כ, כאשר התורה, שהיא תורת אמת, קוראת את חג הפסח בשם "זמן חרותנו", הרי זו הוכחה שזוהי חירות אמיתית, ובמילא אין התחלקות בין בני".

ג. ו"חג המצות":

ובהקדים — שענין המצה כפשוטו היא אכילתו (מזונו) של האדם, אבל ענין זה כולל כל צרכי האדם⁹, שכן, כשם שהמאכל משביע את רעבונו, כן הוא גם בנוגע לכל שאר צרכי האדם, שעל ידם משביע את רעבונו לעיניים אלו, ולכן נקראים כל צרכי האדם ע"ש אכילתו.

ובצרכי האדם יש שני אופנים: (א) להיותו במעמד ומצב של ישות ומציאות, גאווה וגיאות — צריך הוא הכל, (ב) הצרכים המוכרחים, כיון שנברא ע"י הקב"ה באופן שמצד טבע הבריאה זקוק האדם לדומם לצומח ולחי.

והחילוק בין ב' האופנים הוא:

אם הצורך הוא מצד הישות — אזי אין הגבלות לרצונו, כהכלל במדרש¹⁰: "מי שיש לו מנה רוצה מאתיים", וכשנותנים לו מאתיים, גדלה הרגשת ישותו, ואינו מסתפק בזה, אלא רוצה ארבע מאות, וכן הלאה,

(8) ראה גם לקו"ש ח"ז ע' 71. וש"נ.
(9) ראה תו"מ ח"ג ע' 228. וש"נ.
(10) ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן
ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

כך, שרצונו אינו מוגבל, ובמילא אינו נותן מקום לקיומו של זולתו (מרצונו הטוב), שהרי הזולת תופס איזה מקום, ואילו הוא רוצה את הכל לעצמו, ועד להרגש ש"אני ואפסי עוד"¹¹.

משא"כ כשמדובר אודות צרכיו האמיתיים שהוא מוכרח להם — אין זו סתירה למציאות הזולת, ואדרבה, כמ"ש הרמב"ם¹² שהאדם בטבעו הוא "מדיני", ולכן אינו רוצה להיות בודד, אלא מחפש אדם שני ושלישי כו' שיהיו יחד עמו; ורצונו להתאחד עם הזולת אינו כדי שהזולת יהי "עבדו ואמתו" (כמו אצל מי שהוא בבחי' יש ומציאות), שהרי יש לו כל המצטרך לו, ואינו צריך יותר, ואדרבה: לעצמו הוא מסתפק בהמוכרח לו, ואילו לזולת מוכן לתת עולם ומלואו.

ועל זה מורה ענין המצה:

הטבע של היפך המצה הוא — לתפוח ולגדול, כיון שלא דוחקים ולוחצים אותו ("מ'קלאפט אים ניט און מ'רייבט אים ניט וכו'"), ומבלי הבט על כך שאינו אלא קמח ומים, ה"ה תופח וגדל, וכאמור, אין לזה שיעור, ובמילא אינו נותן מקום להזולת.

משא"כ המצה — הרי זה רק קמח ומים כפי שהם מצד הבריאה, ללא ישות, ולכן, לא זו בלבד שנותן מקום לזולת, אלא עוד זאת, שהוא זקוק להזולת.

וכיון שמצה היא היפך ענין הגאווה, ישות ומציאות, ובמילא יש בה ענין האחדות, נמצא, שהשם "חג המצות" מורה על ענין האחדות.

ד. ומכאן רואים גם שכדי שבנ"י יהיו מציאות בפני עצמם בעולם, הרי זה ע"י ענין הביטול:

ביציאת מצרים חדלו בנ"י להיות עבדי פרעה, ונעשו עבדי ה'¹³. והיינו, שבתחילה (בהיותם במצרים) היתה מציאותם — המציאות דפרעה, שהרי "מה שקנה עבד קנה רבו"¹⁴, ורק ביצי"מ נעשו מציאות בפני עצמה בעולם.

וכיון שהתחלת מציאותם בעולם (ביצי"מ) קשורה עם ענין המצה, שהו"ע הביטול והאחדות — נמצא, שמציאותם של בנ"י כמציאות בפ"ע בעולם היא ע"י ענין הביטול.

(11) ישע"י מזו, ח"י"ד. צפני' ב, טו. (12) מו"נ ח"ב פ"מ. וראה הל' דעות חכ"ד ס"ע שכב). וש"נ. (13) ראה מכתב י"א ניסן שנה זו (אג"ק רפ"ו. (14) פסחים פח, ב.

וכאשר ההנהגה היא באופן האמור אזי נעשה הקיום של בני, ואז נמשכים גם כל הצרכים הגשמיים, כמ"ש¹⁵ "אם בחוקתי תלכו" אזי "ונתתי גשמיכם בעתם", והקב"ה נותן זאת "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"¹⁶.

* * *

ה. ע"פ האמור לעיל תתורץ גם הקושיא הידועה בנוגע לשמות של ה"יו"ט⁸:

שמו של ה"יו"ט כפי שנקרא בתורה שבכתב, וכן בנוסח התפלה שתיקנו אנשי כנסת הגדולה, הוא: "חג המצות". אבל ישנו גם שמו של ה"יו"ט כפי שנקרא בתורה שבע"פ, וכן בפי בני, "עמא דבר" — "חג הפסח", ועד שיש מסכת שלמה שנקראת "פסחים", ע"ש הפסח, למרות שמדובר בה לא רק אודות קרבן הפסח, אלא גם אודות מצה ומרור, וכן בנוגע לאופן השמירה מהיפך המצה.

ולכאורה ה' צריך להיות להיפך: הקרבת הפסח היתה רק בזמן שביהמ"ק ה' קיים, ואילו בזמן הגלות רק מצות מצה היא מדאורייתא¹⁷, וקרבן פסח אינו נוהג כלל. וא"כ, בזמן הגלות, וכן בתושבע"פ, שעיקרה גמרא שנסדרה בזמן הגלות — הרי החג צריך להקרא בשם "חג המצות"!?!

ו. וידוע הביאור בזה מהרה"ק רבי לוי יצחק מברדיצ'וב¹⁸, שכל אחד מדבר אודות מעלתו של השני: הקב"ה מספר את מעלתם של בני, ובני מספרים את מעלתו של הקב"ה,

— כמו במצות תפילין (ש"הוקשה כל התורה כולה לתפילין"¹⁹), שבתפילין של בני נאמרה מעלתו של הקב"ה, "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"²⁰, וכן שאר הפרשיות; ואילו בתפילין של הקב"ה נאמרה מעלתם של בני, כדאיתא בגמרא²¹: "תפילין דמארי עלמא מאי כתיב בהו, ומי²² כעמך ישראל גוי אחד בארץ" —

הקב"ה קורא ליו"ט בשם "חג המצות" — לספר מעלתן של בני, כמ"ש²³ "וגם צדה לא עשו להם", "מגיד שבחן של ישראל, שלא אמרו

(20) ואתחנן ו, ד.

(21) ברכות ו, א.

(22) דברי הימים"א יז, כא.

(23) בא יב, לט ובפרש"י.

(15) ר"פ בחוקותי.

(16) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.

(17) פסחים קכ, א.

(18) קדושת לוי עה"פ בא יב, כז.

(19) קידושין לה, א. מכות יא, א.

היאך נצא למדבר בלא צדה, אלא האמינו והלכו, הוא שמפורש בקבלה זכרתי לך חסד נעורייך גוי' לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה"24;

ואילו בני" מספרים את מעלתו של הקב"ה, ולכן קוראים ליו"ט בשם "חג הפסח" — "על שם שפסח המקום כו"25, "פסח על בתי בני ישראל בנגפו את מצרים (כולל גם "פסח" מלשון "חס"26) ואת בתינו הציל"27.

ועפ"ז מובן שהענין ד"חג הפסח" נוגע דוקא בזמן הגלות — שהרי "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו"28, ובפרט בזמן הגלות כשאין יד ישראל תקיפה, כך, שזקוקים תמיד לפעולתו של הקב"ה ש"פסח גוי", ולכן, בזמן הגלות קוראים בני" את היו"ט בשם "חג הפסח".

ז. אמנם, כיון ששני השמות נאמרו בתורה, בתושב"כ ובתושבע"פ, וגם ע"פ מנהג ישראל ש"תורה הוא"29, בהכרח לומר ששני השמות קשורים זב"ז ושייכים זל"ז, ועד שכולא חד:

נתבאר לעיל (ס"ג) ש"חג המצות" מורה על ענין הביטול ונתינת מקום להזולת.

אך עדיין יכול לבוא היצה"ר — ש"יצר לב האדם רע מנעוריו"30, ו"אקדימא טענית"31 — ולטעון, שלא צריך להיות ענין האחדות, גם ע"פ תורה, שכן, אף שנאמר בתורה32 "אתם נצבים היום כולכם", הרי התורה עצמה אומרת שגם אז ישנה ההתחלקות ד"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך" ו"שואב מימך", וא"כ, איך יכולים לדרוש ממנו שיתאחד עם איש כזה שהתורה עצמה קוראת אותו בשם "שואב מימך"?! ...

היצה"ר אינו מתחשב בכך שלכל אחד מישראל יש בירושה מאברהם אבינו את הענין ד"למען אשר יצוה וגוי' לעשות צדקה ומשפט"33 — כולל גם לפי הפירוש34 שצריך לשפוט את עצמו אם אמנם

153. שו"ע אדה"ז או"ח ססוק"פ. סתל"ב
סי"א. סתנ"ב ס"ד. סתצ"ד סט"ז. ועוד.
(30) נח ח, כא.
(31) ראה זח"א קעט א"ב.
(32) ר"פ נצבים.
(33) וירא יח, יט.
(34) ראה סה"מ תרפ"ט ע' 90, ובהנסמן שם בהערה 41.

(24) ירמ' ב, ב.
(25) הגש"פ פיסקא "פסח שהיו".
(26) ראה מכילתא ופרש"י בא שם, יג
ובת"א שם. שם כג"כ ובת"א והראב"ע שם.
(27) שם, כו.
(28) הגש"פ פיסקא "והיא שעמדה".
(29) ראה ירושלמי פסחים פ"ד ה"א. תור"ה
נפסל — מנחות כ, ב. מהרי"ל — הובא ברמ"א
יו"ד סשע"ו ס"ד. מנהגים ישנים מדורא ע'

יש לו "הצדקה" לתבוע מהקב"ה, שהרי ידע איניש בנפשי מעמדו ומצבו, ויודע בעצמו כמה מגיע לו, לאחרי שעושה חשבון־נפש ע"פ האמת [כידוע פתגם אדמו"ר מוהר"ש³⁵ בנוגע לאדם שמרמה את עצמו, שאין זה "קונץ" לרמות טיפש...], וא"כ, בידעו מעמדו ומצבו האמיתי, הרי בודאי יכול להתאחד עם הזולת.

ואדרבה: אם הוא אמנם מחשיב את עצמו בדרגת "ראשיכם" — הרי בודאי שצריך להתאחד עם הזולת, כפי שמפרש רש"י מ"ש³⁶ "ואשימם בראשיכם", "ואשמם חסר י", למד שאשמותיהם של ישראל תלויות בראשי דייניהם, שהי' להם למחות ולכוין אותם לדרך הישרה", כך, שבודאי צריך להתאחד עמו כדי לעזור לו כו'.

אבל אעפ"כ, בשעה שמגיע לעבודה בפועל, הנה היצה"ר, ש"אקדימא טענית", טוען טענה הנ"ל, מבלי להתחשב ב"ירושה" שיש לכל אחד מישראל מאברהם אבינו, שלגבה לא נוגע מעמדו ומצבו של היורש, שהרי גם תינוק בין יומו יורש; היצה"ר מצדו, להיותו "עיר פרא אדם יולד"³⁷, ממשיך לטעון שכל זה אינו שייך אל הפועל, ובמילא אין לו להתאחד עם הזולת!

— ישנו הפתגם שאמר הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיצ'וב³⁸, כשרצה לדבר בזכותן של ישראל: העוה"ב והג"ע, הכניס הקב"ה בספרים, ואילו את העוה"ז ותענוגיו רואים בעיני בשר, ורואים מיד את התועלת והתענוג שבהם, ללא צורך בעיון ולימוד... וכמו"כ בנדו"ד: בנוגע לפועל בגשמיות, טוען היצה"ר שאין להתאחד עם שאר הסוגים שבבנ"י.

וכדי להתגבר על טענת היצה"ר, יש צורך בעזר וסיוע מהקב"ה, כמארז"ל³⁹ "אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו".

אך לכאורה, מהי שייכותו של נברא להעזר של הקב"ה, בה בשעה שהוא נמצא מטה מטה, ב"בירא עמיקתא"⁴⁰ — אפילו ביחס לנשמתו, ועאכו"כ שזוהי "בירא עמיקתא" ביחס להקב"ה. וא"כ, איך יגיע אליו העזר של הקב"ה?

ובכן: כדי שהעזר של הקב"ה יגיע אל האדם, יש צורך בענין

(38) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ו ע' תכ. וראה גם תו"מ חמ"ג ע' 226. וש"נ.
(39) סוכה נב, ריש ע"ב. וש"נ.
(40) ע"פ לשון חז"ל — חגיגה ה, ב.

(35) סה"ש תרפ"ה ע' 79. וש"נ.
(36) דברים א, יג.
(37) איוב יא, יב.

הפסח, שהו"ע הדילוג (ובלשון המגיד ממעזריטש⁴¹: "הקב"ה עשה צמצומים הרבה"), ורק באופן כזה מגיע העזר לבנ"י.

וכמו במצרים, ש"פסח המקום על בתי אבותינו כו", והיינו, שכדי שהקב"ה יוכל לבוא למצרים, "ארץ מלאה גילולים"⁴², הרי זה דוקא ע"י ענין הפסח והדילוג, ואז בא לשם הקב"ה בעצמו, כמ"ש בהגדה⁴³: "לא ע"י מלאך ולא ע"י שרף ולא ע"י שליח, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו".

ועד"ז בנדו"ד, שרק ע"י הדילוג נמשך גם להנברא העזר של הקב"ה. — אילו היתה ההמשכה בסדר ובהדרגה, לא הי' מקום בשכל שהעזר של הקב"ה יגיע אליו, כיון שאינו בערך כלל להקב"ה, ורק כאשר ההמשכה היא באופן של דילוג, מגיע העזר אל האדם, ואז, הנה למרות שהיצה"ר "אקדימא טענית"⁴⁴, "כהמס דונג ימס".

אך גם האדם עצמו צריך לעשות משהו כדי שהעזר של הקב"ה יומשך לו באופן של "ופסח".

ועל זה היא העבודה בענין ה"מצות", שתוכנה, כאמור, הו"ע הביטול, שע"ז נעשית ההמשכה מלמעלה באופן של "ופסח" — כמ"ש⁴⁵ "מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח", והיינו, דכשם שבקצה ההפכי נאמר⁴⁶ "תועבת ה' כל גבה לב", כך גם לאידך גיסא: היכן "מרום וקדוש אשכון"? — דוקא "את דכא ושפל רוח", שזהו"ע הביטול. וע"י הביטול נמשך גם העזר מלמעלה באופן של "ופסח" (דילוג).

ועוד זאת, שההמשכה באופן של "ופסח" ע"י העבודה בכחי' "מצה" (ביטול), פועלת, ש"לשנה הבאה" יהי' אצלו הענין ד"חג המצות" באופן נעלה ועמוק יותר, כמבואר באגה"ק⁴⁷ ש"בכל שנה ושנה . . יורד אור חדש עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם".

ועפ"ז מובן הקשר בין ענין "חג המצות" לענין "חג הפסח" — שענין המצה מביא את ענין הפסח, ואז פועל ענין הפסח על ענין המצה שלאח"ז, כנ"ל.

ח. וע"פ מארז"ל⁴⁸ שהקב"ה "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל

(41) אר"ת אות קלד (מה, ד).
 (42) פרש"י וארא ט, כט.
 (43) פיסקא "ויוציאנו".
 (44) ע"פ תהלים סח, ג. וראה תניא פי"ט (כה, סע"א).
 (45) ישע"י נז, טו.
 (46) משלי טז, ה.
 (47) סי"ד.
 (48) שמו"ר פ"ל, ט.

לעשות ולשמור" — הרי כשם שהקב"ה מצוה את בני"ש שביו"ט יתאחדו איש עם חבירו ויסירו את כל ההגבלות, כך מסיר הקב"ה את כל ההגבלות ומתאחד עם בני"ש, באופן של "זמן חרותנו", שנעשים עבדי הוי".

ובנוגע לעבד הדין הוא, שכשם שכל מה שקנה עבד קנה רבו, כך צריך הרב לספק את כל צרכי העבד, ובפרט בעבד עברי, שעליו נאמר⁴⁹ "כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו".

ולכן, צריך להיות הענין ד"צדיק גוזר" ואז "הקב"ה מקיים"⁵⁰, ונותן לבני"ש את כל ההשפעות "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה", וכפתגם אדמו"ר הזקן⁵¹: הקב"ה נותן לבני"ש גשמיות, והם עושים מהגשמיות — רוחניות.

* * *

(49) קידושין כ, א. וש"נ. רמב"ם הל' עבדים פ"א ה"ט. שני. כז אלול. — וראה גם תו"מ חל"ט ע' 76. וש"נ.

(50) ראה שבת סג, א. זח"ב טו, א.

הוספה

א

בי"ה, י"ג ניסן ה'תשי"א הילולא של כ"ק אדמו"ר הצ"צ
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח ווי"ח אי"א נוי"מ וכו' מהור"א שי

שלום וברכה!

כמה אנשים בכאן הגישו לפני תלונות שהגיעו אליהם מארה"ק ת"ו, מהתומכים של חברת הפעילים להצלת הילדים מהמחנות, ותוכן התלונות הוא, אשר הישיבה בלוד הסכימה מכבר לקבל לרשותה מאה ילדים, וכעת, אחר שכת"ר שי" שב לארה"ק ת"ו, הנה ביחד עם הר"פ שי" אַלטהויז אינם מרשים להנהלת הישיבה בלוד לקבל יותר ממה שקבלו עד עכשיו – היינו כעשרים וחמשה במספר.

והנהודיעני תיכף מצב הענין ולעשות הכל לסידור הענין בכי טוב, כי גם לו יהא שיש לכ"מ שי" סיבות ונימוקים בהחלטתם, הנה לבד עצם הענין יש להתחשב עם זה שהקול, כפי שיצא כאן, עלול לעשות רושם כביר במדינה זו.

בברכת חג הפסח כשר ושמח ופ"ש כהדו"ש

מ. שניאורסאהן

ב

[שלהי ניסן, ה'תשי"א]

ב' הפ"נ שלו קראתים היום על הציון. איז ניט געווען רוהיגער פסח תש"ז אין פּאַריז? – די איינציגע נחמה: מיט פיר יאָר נעענטער צו ביאת המשח ובב"א. אָבער – עס נעמט ניט. ולאידך גיסא: המהוי"י יפלא? קען ער דאָך מאַכן גאָר גוט, ובעגלא דידן דוקא.

א

נדפסה בתשורה (חיטריק, תש"ס).

מהור"א: קרסיק. אגרות נוספות אליו – אג"ק חכ"א אגרת ז'תשפה, ובהנסמן בהערות שם.

ב

בשולי מכתב כללי-פרטי מ"א ניסן ה'תשי"א (אג"ק ח"ד אגרת תתקעב). – קטע זה למו"ה בן ציון שם-טוב. אגרות נוספות אליו – אג"ק חכ"ז אגרת י'קסח, ובהנסמן בהערות שם.

ג

בייה די ניסן תשי"ב,
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ באמונה וכו'
מוה"ר משה שיי הכהן.

שלום וברכה!

מכתביו מה' משפטים, ב' תצוה, א' תשא עם המצורפים בעתם קבלתי
ומפני כמה סיבות נתעכב המענה עד עתה, אף שבטח קבל בינתים פ"ש ע"י מר
לעוויטאָנסקי והרב קזרנובסקי שיחיו.

א) מוסג"פ קבלה בשביל מר ר. קאָהען, הקונטרס לבי' ניסן, והעתק מכי
כללי בקשר חגה"פ הבע"ל, ובטח יאשר קבלת כל זה.

ב) שאר הקבלות נשלחו במכתב בפ"ע ע"י המזכירות.

ג) מוסג"פ מכתב למר יהושע בצלאל שיי הכהן קאָפּלאָן, ות"ח על טרחתו
במסירתו לו, והשי"ת יזכה את כאו"א מאתנו לקחת חלק במסירת בשו"ט
תכה"י.

ד) ע"י ידידנו עוסק בצ"צ ובמלאכת שמים מוה"ר יוסף שיי פלייער
קבלתי מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה אליו מ"יג טבת תשי"א אשר בו
כותב, וזלה"ק וימשיך נשיאותו בביהכ"נ שערי תפלה בני ראובן והשי"ת יצליחו
וכו', והר"י שיי פלייער כותב שמסתפק הוא בפירוש הדבר, מהו ענין ההמשך,
ורוצה לפרש שזהו לזמן ידוע ולא יותר, אבל אני איני רואה כל יסוד לפירוש
זה, כיון שהדבר כתוב סתם, ולכן, לדעתי, אין צריך הוא להתערב בזה, וימסור
הדבר בידי שמים, היינו שאם יעמידו את הקאָנדידאָטור שלו גם לזמן הבע"ל,
לא יתערב בזה כלל וכלל ויסכים על העמדתו, ובטח יהי הכל בהצלחה לטוב
לפניו ולהבית הכנסת. ופשוט, שכאשר יבחרוהו בשעה טובה ומוצלחת לנשיא
ביהכ"נ, אפשר כדאי להשתדל לגור בסביבת ביהכ"נ כדי למעט בטרחה שאינה
נצרכת, ותמורת זה להשקיע הכחות בדבר המועיל לרבים ולפרט.

ולקראת חג הפסח הבע"ל, אשר רבה ההכנה בכל בית ישראל, וכללותה

ג

מצילום האגרת.

מוה"ר משה .. הכהן: שיעוויטש, שיקאָגאָ. אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ג אגרת
ח'תשפ"ג, ובהנסמן בהערות שם.
מכ' כללי בקשר חגה"פ: אג"ק ח"ה אגרת א'תעו.

בשתיים להוציא הדברים האסורים בפסח ולהכניס העניינים הצריכים לפסח, הנה יזכנו השי"ת את כאו"א מאתנו, שיהי כ"ז ג"כ ברוחניות, להוציא את הדברים האסורים לכל בן ובת ישראל מרשותו עד שבל יראה ובל ימצא, היינו שבסתר ג"כ לא יהי, ולהכניס לרשותנו את כל הדברים הנצרכים כדי לעבוד את ה' מתוך חירות אמיתית, וכמרו"ל אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה.

בברכת חג הפסח כשר ושמח

מ. שניאורסאהן

ני"ב: כבקשתו מוסגי"פ חזרה מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ד

בי"ה. ערחה"פ התשי"ב

הנהלת כפר חב"ד
די עליהם יחיו.

שלום וברכה!

אחרי שקו"ט כאן, אמר מר נחום גולדמאן שטלגרף לסוכנות (מר אשכול?) ע"ד עזר, ביחוד לשמיטה, בשביל הכפר.

לדעתי, גם עליהם על אתר לדרוש את זה, ובהקדם, וד"ל.

ומפני קדושת החג אקצר, ואחתום בברכת חג פסח כשר ושמח,

וכהיעוד המקווה כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, יזכנו השי"ת, בעגלא דידן, לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

בברכת החג

מ. שניאורסאהן

מוסגי"פ העתק מכתבי הכללי בקשר עם חגה"פ אשר בטח יפרסמו אותם.

וכמרו"ל אין לך כו': אבות פ"ב מ"ב.

ד

מהעתקה.

וכהיעוד המקווה: מיכה ז, טו.

מכתבי הכללי בקשר עם חגה"פ: אג"ק ח"ה אגרת איתעז.

ה

בי"ה, י"א ניסן תשי"ג,
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר משה שי הכהן

שלום וברכה!

...מוסג"פ העתק מכתבי כללי, אשר בטח יעניין אותך, והעיקר אשר יעורר בו חשק נוסף להמשיך בפעולות טובות, וכמרו"ל אין מזרזין אלא למזרזין, להוסיף אור בבית הכנסת בו נתמנה להיות נשיא, אור תורה ומצוה ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות מנהגי' והדרכותי'.
ולקראת ימי החג הבאים עלינו ועל כל ישראל לטובה הנני בזה להביע ברכתי לחג הפסח כשר ושמח,
ולקיום היעוד המקווה – כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות בגאולתנו האמיתית והשלימה, בימיו ובימינו, ע"י משיח צדקנו.
בברכת החג,

מ. שניאורסאהן

ו

בי"ה, י"א ניסן תשי"ג
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה"ר דוד שי

שלום וברכה!

זה עתה קבלתי מכתבו ממוצש"ק ויקרא, בו כותב ע"ד פעולותיו הטובות,

ה

נדפסה בקונטרס "צדיק למלך" ב' ע' 125.
מוה"ר משה .. הכהן: שיעוויטש, שיקאגא. אגרות נוספות אליו – אג"ק חכ"ג אגרת ח'תשפג, ובהנסמן בהערות שם.
וכמרו"ל אין מזרזין כו': ספרי נשא בתחלתו. במדב"ר פ"ז, ו. וראה כג, א.
היעוד המקווה: מיכה ז, טו.

ז

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (אורכמן, תשס"ג).
מוה"ר דוד: הלמן. אגרות נוספות אליו – אג"ק חכ"ג אגרת ז'תקנט, ובהנסמן בהערות שם.

ובטח למותר לעורר, ע"ד פסק חז"ל אשר מעלין בקדש, וכל המוסיף מוסיפין לו – היינו כח ויכולת להרבות בפעולות הטובות, מתוך בריאות הנכונה. ולקראת ימי החג הבאים עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג הפסח כשר ושמח, ולקיום היעוד המקווה – כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, בגאולתנו האמיתית והשלימה, בימיו ובימינו, ע"י משיח צדקנו. בברכת החג

מ. שניאורסאהן

ני"ב. מובן אשר כשיבקר בארצוה"ב אותו שמוזכיר בודאי יעשו כהוראתו.

ז

בי"ה. י"א ניסן תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ כו'
מוה"ר יוסף אברהם שי

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו – אחרי השתיקה הארוכה ביותר, ויה"ר שתהיי התחלה טובה לקישור, ולא רק במכתבים. ולקראת ימי החג הבאים עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג הפסח כשר ושמח, ולקיום היעוד המקווה, כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, בגאולתנו האמיתית והשלימה, בימיו ובימינו על ידי משיח צדקנו. בברכת החג

מ. שניאורסאהן

פסק חז"ל . . מעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ.
היעוד המקווה: מיכה ז, טו.

ז

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (קאגן, תשנ"ד).
מוה"ר יוסף אברהם: קאגן.

נ.ב.

מועתק להלן קטע ממכתבי. מ"ש לאחד בענין בר מצוה ומטובו למסור זה לבנו שיי בהסברה המתאימה, ובצירוף ברכתי לתיית ויראת שמים.

...די בר מצוה מאמרים פלעגט מען (אצל הנשיאים) אָנהויבען, נעשה אדם, (וכשניתן המאמר להעתיק, השמיטו לפעמים ההתחלה) זאת אומרת אשר הבר מצוה צריך לדעת שעליו להשיג מעלת תואר "אדם" שהוא היותר מעולה בארבעת התוארים, אדם איש, גבר אנוש, (ראה קונטרס תורת החסידות פ"ז, ד"ה ויבוא עמלק תש"ט, קונטרס סבי פ"ב) וצריך לעבוד בזה תיכף ולא להניח על אחר זמן, ואז מסייעין בידו שנעשה אדם. (ראה ספר התולדות עמוד 64).

קטע ממכתבי: אג"ק ח"ג אגרת תרנב.
ספר התולדות: אדמו"ר מהר"ש (קה"ת תש"ז. תשנ"ז).

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת וכו' ר' יקותיאל דובער ע"ה ז"ל

בהרה"ח הרה"ת ר' שניאור זלמן ע"ה ז"ל

קלמנסון

נפטר י"ג ניסן ה'תשמ"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי משפחתו שיחיו